

Huvudman

UPPSALA KOMMUN

uppsala.kommun@uppsala.se

Beslut

Datum 2026-02-13

Dnr SI 2025:7165

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av yrkesutbildning till byggnadsträarbetare inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, Movant i Uppsala kommun; uppföljning av beslut den 30 oktober 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2025 genomfört en tillsyn av Movant i Uppsala kommun om eventuella missförhållanden. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande utbildningens innehåll och omfattning, bedömning och betygssättning, beslut om betyg och betygskatalog samt arbetsplatsförlagt lärande (APL).

Skolinspektionen har den 30 oktober 2025 beslutat att förelägga Uppsala kommun och senast den 12 januari 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utbildningens innehåll och omfattning, bedömning och betygssättning, beslut om betyg och betygskatalog samt APL.

Uppsala kommun har den 12 januari 2026 samt med komplettering den 19 januari 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuella ärende tagit ställning till om Uppsala kommun har följt föreläggandet och om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Utbildningens innehåll och omfattning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 oktober 2025 att det fanns brister i undervisningen på yrkesutbildningen till byggnadsträarbetare, eftersom undervisningen i kurserna Husbyggnad 1 och Husbyggnadsprocessen inte omfattade hela det centrala innehållet.

Skolinspektionen förelade huvudmannen att säkerställa att kommande elevgrupper, som läser utbildningen enligt de nya ämnesplanerna för Gy25, får motsvarande centralt innehåll i ämnet Husbyggnad nivå 1 och 2.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. För att säkerställa att hela det centrala innehållet behandlas i Husbyggnad nivå 1 och 2 har verksamheten tagit fram ett strukturerat uppföljningsdokument – en så kallad körfil (checklista). Körfilen används av både lärare och elever och möjliggör en systematisk uppföljning på individnivå av vilka moment ur det centrala innehållet som genomförts och vilka som eventuellt behöver kompletteras.

Körfilen omfattar samtliga delar av det centrala innehållet, inklusive studiebesök samt samverkan och kommunikation på arbetsplatsen och med kund eller beställare. För området samverkan och kommunikation har relevant litteratur införts i inriktningsnivåerna för träarbetare. Därtill har praktiska moment i form av rollspel utvecklats och integrerats som en del av undervisningen. Studiebesök planeras och schemaläggs av ansvarig lärare.

Rättslig reglering

En sammanhållen yrkesutbildning i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska bestå av ämnen eller nivåer i ämnen. Detta gäller såväl nationella sammanhållna yrkesutbildningar som sammanhållna yrkesutbildningar som har utformats av en huvudman (2 kap. 10 a § förordning [2011:1108] om vuxenutbildning).

För varje ämne ska finnas en ämnesplan när det gäller kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Av ämnesplanen ska framgå ämnets syfte, den eller de nivåer som ämnet består av, det centrala innehållet för varje nivå, antalet gymnasiepoäng som varje nivå omfattar, och betygskriterierna för ämnet (2 kap. 13 § förordning om vuxenutbildning).

I Skolverkets föreskrifter (2023:263) om ämnesplan för ämnet husbyggnad i gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå anges att undervisningen i ämnet husbyggnad ska bland annat syfta till att eleverna ska ges rikligt med tillfällen att använda fackspråk. Därigenom ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att kommunicera och samverka med såväl arbetskamrater som kunder på både svenska och engelska. Vidare framgår att undervisningen ska genomföras så att teoretiska och praktiska kunskaper vägs samman till en helhet för eleverna. Av ämnesplanen framgår vidare att ämnet husbyggnad bland annat innehåller nivåerna 1–3. I det centrala innehållet för nivå 2, 200 p (HUSB2000X) ingår bland annat *Samverkan och kommunikation på arbetsplatsen samt med kund eller beställare* och i det centrala innehållet för nivå 1, 200 p (HUSB1000X)

ingår Studiebesök, till exempel i anslutning till byggarbetsplatser, på byggvaruhus och i fackhandel.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 oktober 2025 att det fanns brister i bedömning och betygssättning eftersom lärare inte gjorde en sammantagen bedömning baserad på ett brett och allsidigt underlag av elevernas kunskaper vid betygssättning. Betygssättande lärare saknade underlag kring elevernas prestationer och använde i stället underlag från andra kurser vid bedömningen och betygssättningen. Det var även oklart i vilken utsträckning läraren beaktade de kunskaper som eleverna visat under arbetsplatsförlagt lärande (APL) vid betygssättningen.

Av huvudmannens redovisning framgår följande. För att säkerställa att alla de kunskaper och förmågor som eleven visar, inklusive under APL, beaktas vid betygssättning har rutiner för samlad bedömning tydliggjorts för lärarna.

Vid betygssättning gör läraren en samlad bedömning av de kunskaper och förmågor som eleven har visat i undervisning i klassrum och verkstad samt på APL-plats. Bedömningen grundas på ett brett underlag, exempelvis muntliga och skriftliga uppgifter och redovisningar, diskussioner, praktiska moment samt information från elevens APL-handledare. Rutinerna har tydliggjorts och kommunicerats av skolledning till lärare och APL-handledare under höstterminen 2025 och bedöms fullt implementerade januari 2026.

Rättslig reglering

Vid betygssättning i ett ämne ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. Betygskriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas (20 kap 37 § skollagen [2010:800]).

Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska det finnas betygskriterier för betygen A–E. Kriterierna för betygen A, C och E ska beskriva typiska kunskaper för respektive betyg. Kriterierna för betyget B innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms vara mellan A och C. Kriterierna för betyget D innebär att elevens kunskaper sammantaget bedöms vara mellan C och E (4 kap. 9 § förordning om vuxenutbildning).

Av läroplanen för vuxenutbildning framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs och ämne. Det framgår också att läraren vid betygssättningen ska göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs eller ämne, och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen (bilaga till förordning [SKOLFS 2012:101, nedan Lvux12] om läroplan för vuxenutbildning, avsnitt 2.3 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om betyg och betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 oktober 2025 att det var en brist att lärare satte betyg även om det saknades underlag för bedömning. Det fanns elever som hade varit frånvarande i sådan omfattning att det saknats underlag för att bedöma elevens kunskaper i kursen, men som ändå hade fått ett betyg. Dessutom framkom att om läraren saknade underlag för betygssättning, så satte denne betyget F.

Av huvudmannens redovisning framgår att rutinen för betygssättning har förtydligats för att säkerställa att betyg inte sätts utan tillräckligt underlag. Rutinen innefattar att läraren samlar systematiskt in ett brett bedömningsunderlag från olika undervisningssituationer, inklusive skriftliga inlämningar, praktiska övningar och observationer i undervisningen. Om en elev har visat kunskaper och förmågor genom dessa situationer, men dessa inte når upp till betygskriterierna för betyg E, är rutinen att läraren sätter betyget F. Om läraren däremot saknar tillräckligt bedömningsunderlag, förtydligar rutinen att streck (–) används i enlighet med skollagen. Verksamheten har också stärkt upp arbetet kring betygssättning genom kollegiala samråd samt programforum där lärare kan

få stöd vid osäkerhet kring betygsbeslut. Rutinen för betygsättning har kommunicerats från skolledning till lärare genom diskussion vid en arbetsplatsträff i början av januari 2026.

Rättslig reglering

I utbildning på gymnasial nivå ska betyg sättas i ämnen. Betyg ska sättas när ett ämne är avslutat. Om ett ämne består av flera nivåer ska betyg sättas efter varje avslutad nivå i ämnet (20 kap 35 a § skollagen).

Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i en kurs eller på en viss nivå i ett ämne på grund av elevens bristande deltagande, ska betyg inte sättas på kursen eller nivån (20 kap. 39 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Beslutet att inte sätta betyg markeras i betygskatalogen med ett horisontellt streck (4 kap. 11 § förordning om vuxenutbildning).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 30 oktober 2025 att det fanns brister i det arbetsplatsförlagda lärandet för elever som gick yrkesutbildningen till byggnadsträarbetare. Av tillsynen framgick att alla elever inte gavs APL i en omfattning som motsvarar minst 15 procent av yrkesutbildningen, eller av den del av utbildningen som inte validerats. I tillsynen framkom även att huvudmannen inte anordnat APL-platser för alla elever. Samtliga elever fick inte heller en utsedd handledare på APL-platsen.

Av huvudmannens redovisning framgår att från och med hösten 2025 schemaläggs alla elever för 20 till 30 procents APL. Den utökade andelen APL skapar en marginal för att säkerställa att samtliga elever genomför APL motsvarande minst 15 procent av yrkesutbildningen, även om det uppstår exempelvis sena placeringar eller sjukfrånvaro.

Huvudmannen har redovisat en sammanställning för elever som påbörjat utbildning i mars 2025. Av denna framgår att samtliga elever har tilldelats en APL-plats och en handledare. I sammanställningen framgår vidare att eleverna genomfört APL motsvarande minst 15 procent av

yrkesutbildningen, förutom för en elev för vilken rektorn fattat beslut om APL motsvarande 12 procent av yrkesutbildningen. I den redovisade sammanställningen framgår också vilka omständigheter som legat till grund för elevers frånvaro samt vilka eventuella åtgärder som huvudmannen vidtagit för respektive elev.

Rättslig reglering

I en sammanhållen yrkesutbildning ska omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande för varje elev vara minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen. Om det är lämpligt med hänsyn till en elevs behov och förutsättningar och eleven begär det, får rektorn besluta att det arbetsplatsförlagda lärandet ska omfatta mindre än 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen eller undantas helt för den eleven (2 kap. 28 § förordning om vuxenutbildning).

För en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (2 kap. 30 § förordning om vuxenutbildning).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar,

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Pia Almarlind

Föredragande
Signerat av: Pia Almarlind